

Deze *fact sheet* biedt een overzicht van de groepsspecifieke bevindingen van de werkgroepen met kinderen in de jeugdhulp in België (6 kinderen), Roemenië (3 kinderen) en het Verenigd Koninkrijk (8 kinderen).

1. Het begrip 'geweld' begrijpen

Kinderen en jongeren in de jeugdhulp kunnen te maken krijgen met geweld en trauma's voordat ze in worden geplaatst. Sommige jongeren beschreven situaties waarin ze zich kwetsbaarder voelen vanwege hun plaatsing in de jeugdhulp en/of het gevoel van isolement. Het is echter niet zo dat kinderen en jongeren in de jeugdhulp allemaal dezelfde ervaringen hebben. Dit werd ook onderstreept door de jongeren uit de verschillende partnerlanden die aan het project deelnamen.

Daarnaast hebben kinderen en jongeren ook verschillende achtergronden. Dit kan van invloed zijn op hun ervaringen met en percepties over geweld. Voor sommige jongeren kan hun eerdere ervaring inhouden dat ze geweld gaan normaliseren. Zo maakte een deelnemster uit België de volgende opmerking:

"Als mijn vader tegen me schreeuwt, is dit geen geweld volgens mij."

Sommige jongeren beschouwden geweld als iets fysieks:

"Psychologisch...dat is geen geweld, want dat is niet fysiek." (België)

En ze hebben andere vormen van geweld, waaronder cyberpesten, buiten beschouwing gelaten:

"Ik denk niet dat het geweld is omdat het via het internet gebeurt. Want dat is internet en na het internet houdt het op." (België)

Na enige uitleg en discussie konden jongeren echter een bredere definitie van geweld zien en accepteren, waaronder ook emotioneel geweld en verwaarlozing. Eén jongere die al eerder ervaring had met mensenhandel zei:

"[Mensenhandel] is een vorm van geweld... omdat het tot ander geweld leidt." (Roemenië)

Sommige jongeren identificeerden ook geweld tegen zichzelf, d.w.z. door zelfbeschadiging zoals snijden, als een vorm van geweld. Zo koppelde een deelnemster zelfbeschadiging aan een laag zelfbeeld en als een onderdeel van een pesterijen:

"Zelfbeschadiging kan gewelddadig zijn, snijden... Je kunt ook een laag gevoel van eigenwaarde hebben omdat mensen gewelddadig tegen je zijn, je pesten en die dingen." (Verenigd Koninkrijk)

2. Ondersteuning door professionals en diensten

Kinderen en jongeren in de jeugdhulp hebben vaak verschillende tussenkomsten gekend en contact gehad met verscheidene diensten. Hun ervaringen met deze diensten worden beïnvloed door de mate waarin zij zich veilig voelen en ze voelen dat er naar hen wordt geluisterd. Relaties met betrouwbare volwassenen die warm en empathisch zijn, zijn erg belangrijk. Sommige jongeren zeiden dat het belangrijk was dat er 'zachtjes' gesproken werd:

"Zachtjes spreken, om pijn of misbruik te begrijpen, geduld te hebben en willen helpen."
(Roemenië)

Kinderen en jongeren in de jeugdhulp vinden het niet prettig om 'hun verhaal' steeds weer aan verschillende volwassenen te moeten vertellen, voor sommigen is de informatie te moeilijk. En sommigen vrezen de gevolgen van de bekendmaking:

"Mensen zeggen altijd: praat erover. Ik werd door mijn jeugdrechter gedwongen om mijn levensverhaal te vertellen, maar ik wilde dat niet. Ik heb die fout één keer in mijn leven gemaakt en toen heb ik acht jaar in het weeshuis (sic) doorgebracht. En daarom wil ik het gewoon niet meer doen." (België)

Jongeren willen continuïteit in de zorg en de volwassenen die diensten verlenen moeten 'echt' zijn:

"Kijk naar deze hulpverlener waar ik woon, hij heeft het zelf meegemaakt, hij weet hoe het is. Ik doe niet raar, maar bij sommige maatschappelijk werkers is het alsof ze net iets in een boek hebben gelezen." (Verenigd Koninkrijk)

"Het gaat vooral om je karakter. Het gaat over: hebben we hetzelfde karakter, horen we bij elkaar, hebben we dezelfde mentaliteit, zijn we gelijkgezind...?" (België)

"Dat ze naar ons luisteren. Dat ik het gevoel heb dat ze luisteren. En dat ze proberen te begrijpen." (België)

Jongeren spraken ook over de waarde die ze hechten aan vertrouwelijkheid, wat ook een andere manier was om te praten over het belang van vertrouwen:

"Je kunt niet aantonen dat je een betrouwbaar persoon bent... Dat voel je. Je voelt het gewoon van beide kanten. Er is altijd één persoon met wie het goed klikt." (België)

Voor kinderen en jongeren is het belangrijk om van bij het begin af aan duidelijk te zijn over de parameters van vertrouwelijkheid.

3. Focus op de toekomst

Veel jongeren hadden het erover dat ze niet in het verleden wilden blijven hangen. Het verleden is iets dat gebeurd is en onuitwisbaar is. De jongeren spraken over het accepteren van het feit en ermee te leren omgaan en te leven:

"Je hebt juist zoveel trauma's doorstaan dat je denkt: Ik wil daar echt niet meer aan denken. Je moet denken: je leeft maar één keer, en als je dit moet meemaken in je leven, is het gewoon pijnlijk. Het is niet zo dat je sterft en weer tot leven komt en een nieuwe start kunt maken. Dat is niet mogelijk. Die trauma's en herinneringen zullen je de rest van je dagen blijven achtervolgen." (België)

Voornamelijk gericht zijn op het heden en de toekomst is mogelijks een *coping*mechanisme. Het wordt voor hen als helpend ervaren dat ze binnen de jeugdhulp worden benaderd als 'normale kinderen en jongeren'. Professionals moeten hen vragen hoe ze zich nu voelen, wat er nu aan de hand is en hun tools en ondersteuning bieden voor het heden en de toekomst:

"Ik ervaar dit elke dag, 's morgens als ik de voorziening verlaat, zeggen de begeleiders: "Veel plezier vandaag" en "Tot later". Dat hoor ik elke dag. Of het is "Tot vanavond" of "Ik werk morgen niet, dus tot donderdag." Ik hoor dat elke ochtend, het is prettig om te vertrekken. Ik vind het leuk om op deze manier weg te gaan, wetende dat iemand aan me heeft gedacht en niet alleen maar "bye" zegt of op zijn bureau blijft typen. En als ik terugkom zie ik begeleiders met een smile op hun gezicht die vragen: "Hoe was je dag vandaag?" En dan kun je erover babbelen." (België)

4. Belemmeringen en advies aan professionals

Jongeren in jeugdhulp komen vaak met verschillende professionals in aanraking. Zij willen dat professionals eerlijk zijn en ze beschouwen dit als een teken of ze iemand kunnen vertrouwen:

"Ze moeten je vertellen wat ze gaan doen, geen dingen achter je rug om doen." (Verenigd Koninkrijk)

Jongeren vonden het belangrijk dat professionals geen negatief commentaar gaven op hun uiterlijk, ook niet op wat ze dragen. Ze verbinden dit met respect en non-discriminatie. Jongeren willen de kans krijgen om betrokken te worden in beslissingen die hen aanbelangen, ze willen hun stem laten horen. Zoals een jongere uit België opmerkte, is het belangrijk:

"Dat ze naar ons luisteren. Dat ik het gevoel heb dat ze luisteren. En dat ze proberen te begrijpen." (België)

Vriendschappen waren ook een belangrijke vorm van steun voor kinderen en jongeren in jeugdhulp. Vrienden zijn vaak hun belangrijkste vertrouwenspersonen van kinderen. Er moet over worden gewaakt dat de vriendschapsnetwerken van kinderen en jongeren, waar mogelijk, niet in het gedrang komen als er beslissingen worden genomen over plaatsingen.

DISCLAIMER: The content of this report represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.
--